

S. Sayısı : 189

Özel teşebbüsler tarafından yabancı memleketlerden yapılacak uzun vâdeli borçlanmalara kefalet edilmesi ve gerekli deniz izninin verileceği hakkında taahhüde girişilmesi hususunda Maliye Bakanlığına yetki verilmesine dair Kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/637)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 1369, 6/4300

9 . XII . 1949

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Özel teşebbüsler tarafından yabancı memleketlerden yapılacak uzun vâdeli borçlanmalara kefalet edilmesi ve gerekli döviz izninin verileceği hakkında taahhüde girişilmesi hususunda Maliye Bakanlığına yetki verilmesine dair adı geçen Bakanlıkça hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 8 . XII . 1949 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
Ş Günaltay

GEREKÇE

Yurdun ekonomik kalkınması için Devlet ve İktisadi Devlet Teşekkülleri tarafından sarfedilen gayretlere muvazi olarak özel teşebbüslerin bu kalkınma işlerine bugünkünden daha geniş mikyasta iştirakleri gerekli görülmekte ve bunun için de sözü geçen teşebbüslere imkânlar sağlanması zarureti aşikâr bulunmaktadır.

Tasarı birinci maddesiyle özel teşebbüslerin dış kredilerden geniş mikyasta faydalanmasını temin, ikinci maddesiyle de yabancı sermayenin yurda gelmesini teşvik amacıyla hazırlanmıştır.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/637

Karar No. 66

16 . II . 1950

Yüksek Başkanlığa

Özel teşebbüsler tarafından yabancı memleketlerden yapılacak uzun vâdeli borçlanmalara kefalet edilmesi ve gerekli döviz izninin verileceği hakkında taahhüde girişilmesi hususunda Maliye Bakanlığına yetki verilmesine dair Maliye Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 9 . XII . 1949 tarihli ve 6/4300 sayılı tezkere-siyle Yüksek Meclise sunulan Kanun tasarısı Komisyonumuza havale buyurulmakla Maliye Bakanı İsmail Rüştü Aksal hazır olduğu halde incelenip görüşüldü.

Harb sonrası yurt kalkınması için yapılan hareket ve hamlelerin en mühim unsurunu teşkil eden, memlekete sermaye celbi konusundaki çalışmaların yeni bir adımı olarak özel yabancı sermayelerin memlekete gelmesini ve memlekete resmî bir kefalet faktörüyle emniyet altına alınmasını temin maksadiyle hazırlandığı anlaşılan bu tasarı, Komisyonumuzca çok yerinde ve kabule lâyık görülmüştür.

Tasarının amacı şöyle özetlenebilir :

a) Özel teşebbüsler tarafından memleketimize getirilecek sermayenin yurdun kalkınması için faydalar mülâhaza edilen endüstri, tarım, ulaştırma ve bayındırlık işlerinde turizmle ilgili tesislerde, istihsalî çoğaltıcı veya ihracatı artırıcı mahiyette olan diğer işlerde kullanılması;

b) Bu maksatla gelecek sermayeye (300) milyon Türk lirası karşılığını geçmemek üzere Hazinece teminat mukabilinde kefalet verilmesi;

c) Döviz veya tesis olarak getirilecek sermayenin ve gelirlerinin kısmen veya tamamen memleket dışına çıkarılmasına izin verilmesi.

Gerçi bu (c) fıkrasındaki kayıtlar 1947 tarihli Kambiyo Kararnamesinde de mevcut ve Hükümet bu hususta bir yetkiye sahip ise de bilhassa dolâr sahasında yapılan bâzı müracaatlardan bu yetkinin sermayedarlar için tatminkâr olmadığı ve bunun bir kanun ile teyit edilmesine ihtiyaç gösterildiği anlaşıldığından memlekete

yabancı sermayesinin celbi imkânlarının sağlanması suretiyle yurdun çeşitli kalkınma hareketlerinin desteklenmesi için bu tasarruğun hazırlanmış olduğu açıklanmıştır.

Tasarının başlığı fazla uzun görüldüğünden kısaltılmış ve 1 nci madde (300) milyon liralık kefalet haddinin yapılacak kefaletlerin toplamına mâtufl olması itibariyle « âzami haddi » yerine (toplamı) kaydının maddeye konması uygun görülmüştür.

Bu maddede sözü edilen Hazinesin kefaleti mukabilinde alınacak teminat konusu üzerinde durulmuş ve yapılan görüşmeler sonunda teminatın nelerden ibaret olacağını metinde tasrih edilmesinin doğru olmayacağı ve bunun hem özel teşebbüs sahiplerinin yurdun hakikî kalkınma sahaslarına taallük eden teşebbüslerine yarayacak, hem de Hazinesin zarara girmetini önliyecek ölçü ve esas dâhilinde ve şüphesiz dikkat ve hassasiyetle Hükümet tarafından takdir edilmesinin işin gereklerine uygun olacağı neticesine varılmıştır.

İkinci, üçüncü ve dördüncü maddeler teklif gibi aynıyle kabul edilmiştir.

Kanunatayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Diyarbakır	Kastamonu	Ankara
<i>İ. H. Tigröl</i>	<i>M. Akalin</i>	<i>F. Öymen</i>
Amasya	Ankara	Aydın
<i>A. K. Yiğitoğlu</i>	<i>C. Gölet</i>	<i>R. Alpman</i>
Bolu	Diyarbakır	Diyarbakır
<i>C. S. Siren</i>	<i>C. Ekin</i>	<i>Ş. Uluğ</i>
Erzincan	İsparta	İzmir
<i>N. Pekcan</i>	<i>K. Turan</i>	<i>A. İnan</i>
Kastamonu	Kırklareli	Kırşehir
<i>T. Coşkan</i>	<i>K. Doğan</i>	<i>Ş. Torgut</i>
Malatya	Niğde	Ordu
<i>M. S. Eti</i>	<i>R. Gürsoy</i>	<i>H. Yalman</i>
Samsun	Seyhan	Urfa
<i>M. A. Yörüker</i>	<i>A. R. Yüreğir</i>	<i>E. Tekeli</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Özel teşebbüsler tarafından yabancı memleketlerden yapılacak uzun vâdeli borçlanmalara kefalet edilmesi ve gerekli döviz izninin verileceği hakkında taahhüde girilmesi hususunda da Maliye Bakanlığına yetki verilmesine dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — Yurdun kalkınması için faide mülâhaza edilen endüstri, tarım, ulaştırma ve bayındırlık işleriyle, turizmle doğrudan doğruya veya dolayısıyla ilgili tesislerde ve istihsali çoğaltıcı veya ihracatı artırıcı mahiyette olan diğer işlerde kullanılmak üzere özel teşebbüsler tarafından yabancı memleketlerden yapılacak uzun vâdeli borçlanmalara, âzami haddi 300 milyon lirayı geçmemek şartıyla, Bakanlar Kurulu kararıyla teminat mukabilinde kefalet etmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 2. — Birinci maddede yazılı işlerde kullanılmak üzere yabancı memleketlerden döviz veya tesisat olarak getirilen sermaye gelirlerinin veya teşebbüs mevcudunun kısmen veya tamamen harice transferini sağlamak üzere gerekli döviz izninin verileceği hususunda Maliye Bakanlığı bu teşebbüslere karşı taahhüde girebilir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
Ş. Günaltay	Başbakan Yardımcısı
	N. Erim
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
C. S. Barlas	Fuad Sirmen
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
H. Çakır	E. Erişirgöl
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
N. Sadak	İ. R. Aksal
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
T. Banguoğlu	Ş. Adalan
Ekonomi ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
Vedat Dicleli	Dr. K. Bayazit
Gümrük ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
Dr. F. Ş. Bürge	Cavid Oral
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
Dr. Kemal Satır	Reşat Ş. Sirer
İşletmeler Bakanı	
Münir Birsal	

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Hazinece özel teşebbüslere kefalet edilmesi ve döviz taahhüdünde bulunulmasına dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — Yurdun kalkınması için fayda mülâhaza edilen endüstri, tarım, ulaştırma ve bayındırlık işleriyle, turizmle doğrudan doğruya veya dolayısıyla ilgili tesislerde ve istihsali çoğaltıcı veya ihracatı artırıcı mahiyette olan diğer işlerde kullanılmak üzere özel teşebbüsler tarafından yabancı memleketlerden yapılacak uzun vâdeli borçlanmalara, toplamı 300 milyon lirayı geçmemek şartıyla, Bakanlar Kurulu kararıyla teminat mukabilinde kefalet etmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.